

Motion till riksdagen 2008/09:A12

av Berit Högman m.fl. (s, v, mp)
med anledning av prop. 2008/09:156

Sfi-bonus – försöksverksamhet för att stimulera nyanlända invandrare att snabbare lära sig svenska

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen avslår propositionen i sin helhet.

Motivering

I propositionen föreslås att en lag införs om försöksverksamhet i högst 15 kommuner med prestationsbaserad stimulansersättning inom svenskundervisningen för invandrare.

Vidare föreslås att erhållen sfi-bonus ska administreras av de kommuner regeringen utser som försökskommuner samt att lagen ska innehålla regler om överklagande. I propositionen föreslås också att erhållen sfi-bonus inte ska beaktas vid beräkning av ekonomiskt bistånd enligt Socialtjänstlagen (2001:453) eller introduktionsersättning enligt lagen (1992:1068). Slutligen föreslås att deltagarna i försöks- och jämförelsekommuner erbjuds särskilt bidrag för kvalitetshöjande åtgärder.

För många nackdelar med sfi-bonus

En rad remissinstanser visar stor tveksamhet till förslaget med sfi-bonus och menar att systemet har betydligt fler nackdelar än eventuella fördelar. Vi delar flera av dessa invändningar, och ser främst fyra problem.

För det första kan sfi-bonusen leda till att vägen till jobb förlängs i onödan för många. Flera remissinstanser anför att sfi-bonusen "kan motverka arbetslinjen". Förslaget löser inte heller det grundläggande problemet som finns på många håll i landet; bristande möjligheter att kombinera sfi-undervisning med

Fel! Okänt namn på

arbete. Detta vore mycket olyckligt då nyckeln in i Sverige är både arbete och goda språkkunskaper. En vanlig orsak till studieavbrott i dag är att den studerande får ett arbete.

För det andra delar vi Statskontorets uppfattning om att sfi-bonus i första hand ger stimulans till dem som redan når de bästa resultaten, de som undervisas av de skickligaste pedagogerna, har mest studievana och högst utbildning samt de som kommer från länder med det latinska alfabetet. Vi anser att det är orimligt att skapa ett bonussystem där nyanlända premieras respektive går miste om sin bonus utifrån faktorer de inte kan påverka, såsom ursprungsland och studievana, att det finns behöriga sfi-lärare att tillgå och att kommunen startar utbildningen i tid för att de ska hinna uppnå resultat. Nyanlända invandrare, precis som andra, är ingen homogen grupp.

För det tredje utgår propositionens förslag från föreställningen att dagens sfi-studerande inte är tillräckligt motiverade i sina studier. Det finns inga belägg för att sfi-studerande som grupp skulle vara mindre motiverade att studera än andra studerandegrupper. *Statens skolverk* påpekar, i sitt remissvar, att det finns lite kunskap om orsaken till den låga genomströmningen och de många avhoppet inom sfi. Var femte nybörjare läsåret 2005/06 avbröt sin utbildning. För drygt hälften av dessa saknas uppgift om orsaken till avbrottet. För den andra hälften var en vanlig orsak till studieavbrottet att den studerande hade fått ett arbete.

För det fjärde menar flera remissinstanser att pressen på sfi-lärarna att godkänna de studerande inom tidsramen ökar kraftigt. Därmed skulle enskilda lärares bedömning direkt påverka enskilda sfi-studerandes ekonomiska förutsättningar.

Avslutningsvis är sfi-bonusen i ett juridiskt perspektiv avseende likställighetsprincipen undermåligt utredd.

Vårt förslag

En betydligt bättre väg i nuläget för att nå framgång i nyanländas möjlighet att lära sig svenska är att sätta in kvalitetshöjande åtgärder i undervisningen, såsom fortbildning av sfi-lärare, ökad individualisering, förbättrade möjligheter att kombinera svenskundervisning och arbete/praktik samt ökade möjligheter för kommunerna att ha god framförhållning i planeringen av undervisningen.

Förslaget leder till mer byråkrati i berörda kommuner. De resurser som kommer att tas i anspråk för såväl bonusen som dess administration borde i stället kunna satsas på att förbättra kvaliteten i hela introduktionen.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 31 mars 2009

Berit Högman (s)

Josefin Brink (v)

Sylvia Lindgren (s)

Maria Stenberg (s)

Ann-Christin Ahlberg (s)

Jennie Nilsson (s)

Ulf Holm (mp)

Lars Lilja (s)

Luciano Astudillo (s)

Patrik Björck (s)

Torbjörn Björlund (v)